1787.

Do JO. X. xiężnej Sapieżanej Anny Jabłonowskiej.

(wiersz)

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

D O

IASNIE OSWIECONEY XIĘZNY IEYMCI

Z XIĄZĄT SAPIEHOW

A N N Y

JABŁONOWSKI

WOIEWODZINY BRACŁAWSKIEY,

Gabinetu naturalnego, y rozmaitych Ciekawości w Siemiatyczach ſzczodrobliwey FUNDATORKI,
DAMY ſzczegulną rzeczy Wiadomością y Rozumem zaſzczyconey,
Miłością Nauk, y żądzą pomnożenia tychże nieporownanych Społeczeńſtwa Ozdob iedynie tchnącey,

W Dzień Imienin Jey 1787. 26. *Lipca.*

O D A.

DWakroć Mitrą ozdobna, tyſiącznie Przymioty,
Rozumem nad płeć, zbiorem Cnot, bez czczey pozłoty
DAMO! ktorey Dom wielki świetną Krwią złączony
Z temi, co Prawa daiąc Kraiom, zdobią Trony.

Gdyby dziś Pitagory ſłuchał świat wyrokow, (*a*)
Sądziłby z Twych myślenia ſpoſobow y krokow,
Ze na wſparcie Sarmackich Nauk y zaſadę,
W rozumney ANNIE mamy prawdziwą Palladę.

Umyſł

(*a*). Pitagoras Filozof rodem z Wyspy Samos nauczał, iakoby Dusze z ciał do ciał przechadzały się, opuszczaiąc iedne, a drugie ożywiaiąc. Nauka ta iego *Metempsychosis* zwana, sławna u Pogan była.

http://rcin.org.pl

XVIII.2.1063

Umyſł Twoy ſprzyia ſztukom, talentom życzliwy,
Hoynie płody Natury zgromadzasz y dziwy, (b)
A co Twym Lachom było w tayni y ſekrecie,
Odkrywaſz przyrodzenie w drogim Gabinecie.

Morza, y niebotyczne przebywać Karpaty
Muſiał, kto żądał widzieć Zbior Cudow bogaty;
Dziś z Twey dla Ziomkow Łaſki iuż ten ſkład domowy
Odwiedzaią Koroną uwieńczone Głowy. (c)

Wraz Rodak z Cudzoziemcem, gdy zechce ciekawie,
Może w miłey bez koſztu ſmakować zabawie;
Niedość, że wolność widzieć, nauczyć ſię, wſzelka,
Przyimie go, y oświeci chętnie Właścicielka.

Wſkrze-

(b) Y temi czasy J. O. Xiężna Jmć ciekawą starannością swoią nieznaną Roślinę osobliwszey figury wynalazła, ktorą Akademie zagraniczne zważywszy, odrysować iak naydokładniey kazały, a w podziwieniu nad tym wynalazkiem, dotąd pilnym badaczom Przyrodzenia ukrytym, okazuiąc czułą wdzięczność J. O. Xiężnie Jmci, rzeczoną Roślinę od Prześwietnego Wynalezicielki Jmienia, *Jabłonowskia* nazwały. A iako na niebieskiey sferze tarcza Jana Sobieskiego nazawsze przypominać będzie nieporownanego tego Polskiego Woiownika, tak w Historyi naturalney umieszczona *Jabłonowskia*, głosić będzie wiekopomnie Rozum nad płeć, Oświecenie w naukach wszelkiego gatunku, Chęć usilną o ich wzrost y pomnożenie J. O. Xiężny Jeymci ANNY Jabłonowski.

(c) J. K. Mość Pan Nasz Miłościwy przed kilką laty udarował łaskawie przytomnością swoią Gabinet Siemiatycki, a dobrotliwy ten Oyciec y Miłośnik Nauk osobliwszą Xiężnie Jeymci okazał wdzięczność y ukontentowanie swoie, że to tak chwalebne a rzadkie w Kraiu naszym Dzieło, dla pożytku Wspoł-Ziomkow hoynie zacząć raczyła, przy troskliwym kosztownym codziennie onego pomnażaniu. Nie wspominam o Cesarzu Jmci Rzymskim, Wielkich Xiążętach Rossyiskich, &c. &c. Gościach Siemiatyckich.

http://rcin.org.pl

Wſkrzeſzaſz Chluby Toſkanow Cne Medyceuſze, (*d*)
Pomnażaſz w Twey Oſobie Muzo-lubne Duſze.,
Liczona między pierwſze nauk Dobrodzieie,
Dopoty ſłynąć będzieſz, poki mądrych Dzieie.

Choć wielkie grzecznych Frankow zaſzczyty Krainy,
Deshulier, Lamberty, Dacier, Sewiny; (*e*)
Jak będzie naſza ANNA z niemi porownana,
Uſtąpi ſpławney Wiśle pierwſzeńſtwa Sekwana.

Tamte Damy wſławiły wiek Wielki Ludwika,
Brzmi ich rozum, y będzie brzmieć nauk Kronika;
Wſparły pracą nauki piſmiennym kłopotem,
ANNA wſpiera, zaſzczyca, y piorem y złotem.

By wſzyſtkie Damy miały przymioty tak śliczne,
Znoſiłby świat przeſądy, y Prawa Saliczne, (*f*)
Bo nie płeć zdolna zdobić Kroleſtw Maieſtaty,
Ale Rozum y umyſł w naukę bogaty.

Kraiu! co dziś czciſz Piaſta mądrego na Tronie,
Y ſetne liczyć możeſz godne lauru ſkronie,
Cieſz ſię, iuż wzroſt Twych nauk żadney nie zna tamy,
Gdy nie tylko maſz Męże mądre, lecz y Damy.

XIĘ-

(*d*) Naysławnieyszy Gabinet w Europie w Mieście Florencyi niezmiernym założony kosztem od rozumnych Medyceuszow W W. Xiążąt Toskańskich.

(*e*) *Daciere*, *Sevigné*, *Deshoulieres*, *Lamberty*, Damy Francuzkie, nowemi mądrości zasczytami, y panowanie Ludwika Wielkiego y płeć swoią ozdobiły; rozumne ich pisma czyta z ukontentowaniem y podziwieniem Europa.

(*f*) Prawo Kardynalne Francuzkie, zwane Saliczne, oddala Damy od Tronu.

http://rcin.org.pl

XIĘZNA miła Poetom, co na dane ſpadki (g)
Ten brzmi Rok nowy, (h) drugi głosi przez Rym gładki
Twe chwały, (i) ow od Stołu Urzędnik, ten w Sądzie
Starſzy Grodu, co ſtoi na Wiślanym lądzie.

Tych godnych Rymotworcow puſzczaiąc ſię torem,
(Co dla Ciebie ieſt hołdem, a dla mnie honorem)
Szczęśliwy będę głoſząc Twoie Jmieniny,
Gdy nie wzgardziſz mych Wierſzow życzliwey Daniny.

Dziwnoć? że ſię ośmielam na to, ledwie znany?
Wſzak już nie raz od Ciebie łaſkawie czytany;
Choć ſzczupła zdatność moia, nie źle ieſt użyta,
Winien dług Nauk Wzorom, kto myśli, y czyta.

Jm więkſzey żalu Muzy doznały przyczyny,
Głuche na wdzięczne Cytry wkładaiąc ſurdyny
W Twey ſłabości; tym śmieley choć czczą pioſnkę graią,
Gdy dziś ſwą Protektorkę zdrową wyſławiaią.

Wiekuy XIĘZNA ſzczęśliwie, zdrowa, czerſtwa ſtale,
Zyi tyle Społeczeńſtwu, ileś żyła chwale.
Tey zaś Prawdy niepamięć nigdy nie zagrzebie,
Że TY masz z Nauk zaszczyt, a Nauki z CIEBIE.

(g) Dane spadki, czyli podane do Wierszow Kadencye.
(h) W. Jmć P. Kuszel Stolnik Woiewodztwa Podlaskiego.
(i) J. W. Jmć P. Ossoliński Starosta Sandomirski.

Ze zbiorów Fundacji im. I. J. Michalskich
http://rcin.org.pl
1900
XVIII.2.1063

http://rcin.org.pl

XVIII-2-1063

http://rcin.org.pl